

Kaže jedna vickasta uzrečica: »Kad bi vojska imala smisla, držali bi je privatnici.«

E, taj vic odavno ima bradu do zemlje

»Ono što je FedEx u odnosu na državnu poštu, to Blackwater želi biti državnom sigurnosnom aparatu« u jednom je intervjuu izjavio osnivač tvrtke Blackwater Erik Prince. To je profesionalna plaćenička vojska kojoj država treba »samo pokazati što treba učiniti«. Njihovo je da odaberu način i budu efikasni.

SUDJELUJU U NAJKOMPLICIRANIJIM I NAJNASILNIJIM AKCIJAMA

Tvrtka osnovana 1997. godine i odmah je dobivala posao za obuku elitnih postrojbi ratne mornarice SEAL te sudjelovanje u najkompliciranijim i najnasilnijim akcijama interventne policije. Ime Blackwater došlo je na zao glas kad je njihova paravojska angažirana za ratne operacije u Afganistanu i Iraku. Za tu ekipu kao da nisu važila nikakva ratna pravila, a priče o gotovo bogohulnim okrutnostima blackwaterovaca na terenu donijeli su iz ratnih zona

najokorjeliji »državni« ratni vojnici koji su se doista nagledali svačega. O njima još nije objavljena knjiga koja bi opisala sve poznato, a nema još ni elemenata za snimiti film, jer se već za nekoliko mjeseci može pokazati da je novac potrošen uludo, jer je stvarnost još gora. Jedini koji su o Blackwateru u popularnoj kulturi nešto učinili jesu nakladnici stripova sa svojim fiksijskim fabuliranjem. Njihovi kupci vole necenzurirane okrutnosti. Slična populacija može uživati i u akcionim računalnim pucačkim igrama s Blackwaterom kao temom. Treba li tome još dodati i izivljavanje njihovih protivnika na društvenim mrežama nad Blackwaterovim simbolima?

E, upravo tu privatnu paravojsku, zanimljive pa i depresivne povijesti u njenim detaljima, kupila je američka multinacionalna poljoprivredno biotehnološka korporacija Monsanto, objavljeno je prošloga tjedna u poslovnim glasilima i na burzama. Što to znači – ali ne za burzovne špekulante? U jednoj bi se rečenici moglo reći: jedan je zloglasni kupio drugog zloglasnog. Iz čega slijedi samo jedan mogući zaključak o svrsi takvoga sparivanja, a on nije nimalo lijep i human.

No, ružnoj je istini potrebno pogledati u oči i otkriti joj pravo značenje, jer se ono na neki nemio način može ticati i svakoga od nas.

Koliko je ime Blackwater došlo na zao glas dovoljno je pratiti promjenu imena i logotipa. Nakon što su u javnost rano 2009. godine dospjele priče o užasima koje su pripadnici Blackwatera počinili na dva najveća ratišta gdje ratuju Amerikanci, tvrtka je još dvaput promijenila ime. Prvo novo ime bilo je Xe, a trentačno je njeno ime Academi. Osnivači rekoše - neka bude dosadno. I onako je njihovih klijenata tek nekoliko, a oni točno znaju čime se blackwaterovci bave. I kako.

{clgallery}images/stories/komentar-tjedna/MAK/2013/gmol_28_07_2013/galerija_1/{end-clgallery}

IZVELI POKOLJ NA BAGDADSKOM TRGU NISUR

Nije sve ni u promjeni imena kompanije koja zapošljava demobilizirane vojne specijalce, operative, agente, analitičare pa i šefove državnih agencija poput CIA-e i sličnih. Nešto ima i u izdvajanju u nove tvrtke s jezgrom specijalista iz stare te regrutiranju kompatibilnoga osoblja »s ceste« npr. u tvrtki Total Intelligence Solutions, Terrorism Research Center ili Reflex Responses. Svedjedno mu je odakle su najamnici, iz Kolubije, SAD-a, Južne Afrike... Novinar tjednika The Nation (koji stalno izlazi od 1865. godine) Jeremy Scahill jedan je od rijetkih koji poput buldoga raspetljava i razotkriva takve aktivnosti imajući na oku upravo Blackwater i tvrtke nasljednice. Tako je npr. samo 2011. godine otkrio Blackwaterov specijalni rat protiv Irana u ime SAD-a te angažman samoga Erika Princea u formiranju plaćeničke vojske u Ujedinjenim Arapskim Emiratima koja bi, za pola milijarde dolara, bila spremna ušutkati svaki »proljećarski« impuls u konfederaciji tih islamističkih apsolutističkih monarhija, nešto što, na primjer, Bahreinu isprva nije uspjelo, ali se o tamošnjem gušenju bunta malo se čulo, posebno u odnosu npr. na Egipat ili Siriju. Ugovor između UAE od 529 milijuna dolara za angažman tvrtke Reflex Responses i njenih 800 ljudi

Cijeli taj sustav kojega je pod imenom Blackwater postavio Erik Prince okuplja zaštitare, tjeločuvare, instruktore vojnih i paramilitarnih jedinica, intervencijske jedinice, sabotere, špijune, provokatore koji se uvlače u organizacije neprijateljske naručitelju, ma tko to bio. I sve druge potrebne specijalnosti, uključujući neborbene, tehničke. Incidente, poput pokolja koje je 2007. godine izvelo osoblje pod Blackwaterovim ugovorima kad je na bagdadskom trgu Nisur ubijeno 17, a ranjeno je 20 civila, stvarne naručitelje ne izlaže javnosti, a vlade koje ih angažiraju odgovornost prebacuju na te najamne ratnike.

Megakompanije koje angažiraju Blackwater za crne operacije, zbog konspirativne prirode takvih angažmana, mogu spavati mirno jer se brižljivo skrivaju dokazi o takvim vezama. Još je teže dokučiti što su plaćenici doista učinili ako ne izvedu nešto što će podsjećati na »vatromet«.

RADE I PRLJAVE POSLOVE ZA CIA-U

Jeremy Scahill je uspio, prateći razvoj te kompanije i njenih pipaca, razotkriti po faksimilima izdanih računa i drugih dokumenata da je Blackwater radio širom svijeta za banke kao što su Barclays, i Deutsche Bank, za naftnu kompaniju Chevron, ali i The Walt Disney Company (vezano uz film Zero Dark Thirty) ili Royal Caribbean Cruises. Osim za SAD, Blackwater i druge podružnice Erika Princea radili za Benazir Bhutto u Pakistanu po njenom povratku u zemlju (kada je i ubijena), trenirali su protuterorističke jedinice Kraljevine Jordan, Kanadsku vojsku i nizozemsku policiju. Za oružane snage SAD-a Blackwater je, u svim mijenama svojih imena, za vladu SAD-a radio u nizu baza, između ostalih i u Fort Braggu, sjedištu zapovjedništva Združenih posebnih operacija, i u Fort Chuachicu, gdje se treniraju vojni istražitelji.

New York Times je uspio nabrojati čak 30 tvrtki ili podružnica koje su povezane s jezgrom Blackwatera, Erikom Princeom i Coferom Blackom te računima u milijunima dolara. Jedan ogranak je radio prljave poslove za CIA-u, a koordinator tih operacija na strani Blackwatera je Enrique »Ric« Prado. U mnogim operacijama u inozemstvu on je bio jedini koji je znao za koga se naručena operacija izvodi kako bi se zametnuli tragovi pravih naručitelja. U jednom od pisama kojih se domogao Jeremy Scahill Prado šefovi pišu Pradu »... da angažira što više stranaca iz raznih krajeva svijeta kako bi se što teže na terenu, u slučaju nepovoljnog ishoda, razabralo tko to i za koga radi«. U drugom pismu Prado šefove obavještava da bi mogao angažirati veterana DEA-e (agencija za borbu protiv narkotika) sa stažom od 18 godina i izvrsnim vezama u Vladi. Taj je »kandidat« i dobio posao u Odjelu posebnih operacija u

Chantillyju, Virginia.

Prema drugim dokumentima jedna Pradova grupa od četvorice primala je za »poslove protunadzora« 33.600 dolara tjedno, a uspostavljanje sigurne kuće npr. stoji 250.000 dolara plus troškovi.

OBAVJEŠTAJNI OGRANAK ZA UHOĐENJE FARMERSKIH I EKOLOŠKIH AKTIVISTA

Jedna od novijih dostava Scahillu su i dva računa iz 2008. i 2009. na ukupan iznos 232.000 dolara koje je obavještajnom krilu Blackwatera Total Intelligence platio Monsanto, etički ništa manje zloglasna korporacija. Račune poslane elektroničkom poštom izdalo je bivši visoki dužnosnik CIA-e Cofer Black, bivša špijunska uzdanica predsjedničkog kandidata Mitta Romneya, kojega je na posljednjim izborima porazio Barack Obama. Cofer Black je u dva navrata bio operativni potpredsjednik Blackwatera, praktično zamjenik Erika Princea.

S dokazom u rukama u kojemu se govori o nadzoru i infiltraciji u organizacije koje se protive genetički preinačenim biljkama u proizvodnji hrane i zaštitarima životinja Scahill je zatražio da se Monsanto izjasni o tome što je to bilo. Monsantoov direktor Kevin Wilson je najprije sve opovrgavao, ali je suočen s mailovima i računima potvrdio da je Total Intelligence »...angažiran da prati i razotkriva njegove protivnike«. Wilson je također naglasio da »... Total Intelligence nema nikakve veze s Blackwaterom«.

Jeremy Scahill, međutim, ima i prepisku elektronske pošte između Kevina Wilsona i Cofera Blacka s adresom u Blackwateru u kojemu Blacku poručuje da »... Total Intelligence postane Monsantoov obavještajni ogranak uhođenjem farmerskih i ekoloških aktivista i drugim akcijama, uključujući ... i naše ljude koji legalno integriraju te grupe«.

DAVIDA PROTIV GOLIJATA

Jedna od žrtava te veze Monsanto i Blackwatera bio je i kanadski farmer Percy Schmeiser. O njegovoj borbi »Davida protiv Golijata« Bertram Verhaag je snimio dokumentarac. Tri su farmera u susjedstvu njegova imanja u Bruni, Saskatchewan, uzgajali Monsantoovu genetički preinačenu kanolu, biljku iz čijeg se sjemena dobija ulje, koja je otporna jedino na Monsantoov herbicid Roundup. Schmeiser je bio uzgajivač te kanadske specifične uljarice koju je selektirao punih 50 godina. Tim je herbicidom zalijevao korov oko svojih uzgojnih lijeha, ali je nakon jedne pogreške shvatio da je i oko 60 posto njegovih kanola otporno na taj herbicid. Pokazalo se da je njegov nasad zagađen GMO kanolom, a polustoljetni je trud na na njegovoj selekciji upropašten. Međutim, umjesto da tuži Monsanto i traži odštetu, korporacija je tužila Schmeisera za neovlašteno korištenje sjemena s genom koji je korporacija patentirala! Prijetili su mu da je ne smije ni zaorati - jer nije njegovo vlasništvo!

Monsanto je na sudu zatražio milijunsku dolarsku odštetu zbog neovlaštenog korištenja njegova vlasništva, otprilike toliko da bi Schmeiser morao prodati svoje imanje. Percy Schmeiser je poslao račun za štetu koju je njegovom usjevu nanijela Monsantoova kanola. Za vrijeme suđenja doživljavao je prijetnje, i to ne samo telefonom, i ne samo u Kanadi. Ganjali su ga širom svijeta, sve do Južne Afrike, u čijem je parlamentu govorio o svojem iskustvu. Igrom sudske drame, Monsanto je izgubio pa se za priču koja je, unatoč novca uložених u izvrsne odvjetničke timove i možda baš zato, čulo za taj slučaj.

TERMINATORSKI GEN

Zašto Monsanto treba potporu takve organizacije kao što je Blackwater? Ne samo za borbu protiv farmera. Protiv njih ta se korporacija već bori svojim sjemenjem s patentiranim genima i odgovarajućim herbicidima poslije kojih parcela postaje zagađena toliko da se na njoj više ne

može uzgajati ništa drugo osim Monsantoovih usjeva. Nevjerojatno je, ali istinito, da većina znanstvenika prirodoslovnih znanosti ne vidi ništa loše u genetički preinačenim organizmima, ali se nimalo ne osvrće na ucjenjivačku politiku tvrtke koja farmere jednom zauvijek učini ovisnima samo o njenim proizvodima. Zagovornici organske poljoprivrede, osim što sumnjaju u dugoročno nepovoljno djelovanje GMO-a na čovjeka koji se hrani takvim proizvodima, posve su sigurni da GMO biljke dugoročno uništavaju bioraznolikost zagađujući organske biljke, makar bile hibridi. Najstrašnije je što se kompanije koje na sebe tako vežu farmere više ne moraju brinuti o njihovoj odanosti. Oni su prodali dušu vragu.

Monsanto je, pod izlikom da želi nahraniti Treći svijet, svojim usjevima uništio milijune hektara u Indiji i Africi, a obećanja o golemim prinosima u odnosu na tradicionalne sortimente nisu se ni izbliza ispunila.

Zanimljivo je da Monsantoova kanola ima ugrađen tzv. terminatorski gen, što znači da iz sjemenskog materijala iz njegove žetve ne može biti zasijana druga generacija tih biljaka jer se one iz sjemena neće razviti. Schmeiserovi hibridi, međutim, s ugrađenim Monsantoovim genom protiv herbicida Roundup, imali su više generacija, a Monsanto ga je svejedno tužio.

MONSANTO NIJE USPIO U EUROPI

Monsanto pripada među kompanije nasilnike, kojima je jedino stalo do maksimiranje profita. Ne pitaju za cijenu kada trebaju lobirati u svoju korist, a bezočno koriste svoje tradicionalne veze. Jedan su od proizvođača otrovnog defolijanta Agent Orange kojim su za rata u Vijetnamu uništavali šume. U SAD-u su uspjeli čak nametnuti zakon po kojemu kompanija sudski neće biti odgovorna pojave li se u budućnosti zdravstvene teškoće onih koji konzumiraju hranu njihovih genetički preinačenih biljaka. Potpisao ga je 25. svibnja ove godine predsjednik Obama. Ništa nisu vrijedile masovne demonstracije i peticija sa 250.000 potpisa.

Ipak, Monsanto nije uspio u Europi. Otpor praksi te kompanije u Europskoj uniji je bio prejak i kompanija je prošloga tjedna objavila da se posve povlači iz Europske unije sa svim proizvodima osim kukuruza tipa MON810. Uopće se ne treba previše veseliti, jer počinju pregovori o tržišnoj uniji EU i SAD-a. Da bi se stvorilo moćno bescarinsko tržište od barem 800 milijuna potrošača morat će se postići mnogo kompromisa, a Monsanto tu sigurno vidi svoju priliku.

SMIJEH ZBOG 200.000 DOLARA

Istovremeno, druga zloglasna privatna kompanija iz današnjih američkih ratova u Afganistanu i Iraku, Halliburton, u kojoj izravne materijalne interese ima i Bushov potpredsjednik Dick Cheney, prošloga se četvrtka samo nasmijala, jer je pristala na maksimalnu kaznu Ministarstva pravosuđa. Smijeh je bio zbog 200.000 dolara koje kompanija mora platiti zbog uništenja dokaza koji su teško teretili BP za odgovornost zbog katastrofalnog zagađenja Meksičkog zaljeva nakon eksplozije dubokomorske naftne platforme Deepwater Horizon 2010. godine. Zakon ne predviđa više. Netko je »greškom« izbrisao podatke ekspertize! Halliburton, BP-ov ekspertni ugovorni suradnik, još se iskazao donacijom od 55 milijuna dolara američkoj Zakladi za ribolov i divljinu. Dovoljno je reći a Halliburton iznos kazne zaradi za 23 sekunde!

Zanimljivo je da je 2009. godine Zaklada Billa i Melinde Gates, osnivača Microsofta, upravo u vrijeme kada je Monsanto angažirao Blackwater za svoje »obavještajno krilo«, kupila pola milijuna Monsantoovih dionica za 23 milijuna dolara. U petak 26. srpnja te su dionice vrijedile više od 50 milijuna dolara. Neki znaju kada i gdje treba tiho uložiti novac, a javno se hvaliti svojim dobročinstvom.

Kompanije takvoga profila poput Monsanta, Blackwatera i Halliburtona jednostavno ne mogu promijeniti vlastiti DNK. One tako funkcioniraju, nasilnički ako treba. Na rubu zakona i preko njega. I spremne su platiti bez da trepnu kad ih se uhvati s one strane zakona. Ništa drugo ih ne zanima osim vlastitog interesa, a sve ostalo su spinovi PR službi.

Možda najbolji literarni izvod, do apsurdne krajnosti, o tome kamo vodi takvo vođenje poslova biotehnoloških kompanija kojima je potrebna i vlastita vojska, ima znastveno-fantastična priča Paula J. McAuleya »Genetički ratovi« iz 1991. godine. S obzirom na to koliko je vremena proteklo od njena nastanka i kakav je bio razvoj događaja, pisac je mnogo toga odlično predvidio. U nas je objavljena u prijevodu Marka Fančovića, a u inačici na srpskom jeziku priča se može pročitati na ovoj [adresi](#) .